

بسمه تعالی

کاتتر ورید مرکزی

مرکز آموزشی پژوهشی درمانی امام علی (ع)

دفتر آموزش سلامت

تاریخ تولید: ۹۵/۰۲/۱۰

کد: ۳-۷

عفونت می تواند حتی با سرعت جریان خوب خون هم ایجاد شود. مهم است که آموزش های مراقبتی کاتتر را دقیقاً همانطور که آموخته اید، اجرا کنید تا از عفونت پیشگیری کنید. شما باید علائم و نشانه های عفونت کاتتر را بشناسید و آنها را به پزشک خود یا پرستار دیالیز خود هر چه سریع تر گزارش کنید تا درمان مناسب در اولین فرصت انجام شود

علائم و نشانه های عفونت کاتتر عبارتند از:

تب

لرز

ترشح از محل خروج کاتتر

احساس ضعف و بیحالی عمومی

منبع: گروه نویسندگان، پرستار و دیالیز، وزارت بهداشت درمان و آموزش

پزشکی، شرکت انتشارات سها، پاییز ۱۳۸۸

✓ پانسمان محل کاتتر را حداقل ۳ بار در هفته در بخش دیالیز یا یک مرکز درمانی مجهز به روش استریل تعویض نماید.

✓ در صورتی که کاتتر از محل خود خارج گردید، به هیچ عنوان دستکاری، یا سعی در برگرداندن آن به محل اولیه خود نکنید، فقط بلافاصله به پزشک مراجعه نمایید.

✓ محل کاتتر کاملاً تمیز و خشک نگهداری شود.

✓ در صورت خونریزی از محل کاتتر فوراً به پزشک معالج اطلاع رسانی شود.

عوارض:

لخته ممکن است داخل مجرای کاتتر یا بیرون کاتتر تشکیل شود و مسیر را مسدود کند. این وضعیت سرعت جریان خون کاتتر را کم می کند و کیفیت دیالیز را کاهش می دهد.

کاتتر ورید مرکزی

یکی از انواع عمل گذاشتن کاتتر ورید مرکزی جهت همودیالیز است که به صورت : قراردان یک لوله پلاستیکی نرم (باقطر نصف خودکار و طول حدود ۲۰ سانتیمتر) از طریق پوست در یک رگ مرکزی در ناحیه گردن یا کشاله ران است که می توان از طریق آن خون راجهت دیالیز وارد دستگاه همودیالیز کرد و پس از دیالیز به بدن برگرداند. کاتترها عموماً برای شرایط اورژانس و دوره های کوتاه مدت (تا سه هفته) استفاده می شوند اما در شرایط زیر می توان بیشتر از سه هفته از کاتترها برای دیالیز استفاده کرد :

۱. زمانی که فیستول یا گرافت شریانی وریدی ایجاد شده اما هنوز برای استفاده آماده نیست .

۲. زمانی که راه دیگری برای دسترسی دائمی عروقی وجود ندارد برای مثال، وقتی عروق خونی بیمار به اندازه کافی برای ایجاد فیستول یا گرافت قوی و مناسب نیستند .

✓ کاتترها دو راه دارند یکی قرمز (شریانی) که خون را از ورید شما بیرون می آورد و وارد دستگاه دیالیز می کند و راه دیگر آبی رنگ (وریدی) است که اجازه می دهد خون تصفیه شده به بدن شما باز گردد.

مراقبت از کاتتر

● در طول وصل و قطع دیالیز ، پرستار و بیمار حتماً از ماسک استفاده نمایند.

● سر کاتتر نباید در معرض هوای آزاد باشد و حتماً با کلمپ یا سرنگ پوشیده شوند.

● از وارد آمدن ضربه و یا کشش به کاتتر به خصوص هنگام دیالیز پرهیزید.

● از کاتتر جهت گرفتن نمونه خون ، تزریق دارو و تزریق سرم استفاده نشود.

● کلمپ های کاتتر غیر از زمان دیالیز باز و بسته نشود.

● از هرگونه خم شدن لوله های کاتتر در زمان غیر دیالیز جلوگیری کنید.

✓ در صورت استحمام بلافاصله محل کاتتر باید به صورت استریل خشک و پانسمان شود، زمان استحمام باید تا حد امکان کوتاه باشد

✓ قسمت خارجی کاتتر هرگز نباید در آب حمام غوطه ور شود برای استحمام نباید از دوش آب استفاده شود،

✓ بهتر است به صورت ترتیبی هر ناحیه راشستشو دهید تا آب کمتری به سمت کاتتر سرازیر شود .

✓ در صورت تب و لرز و قرمزی پوست اطراف کاتتر، سریعاً به پزشک مراجعه نمایید.

✓ پانسمان بیمار تا پایان دیالیز در محل کاتتر باقی باشد و سپس تعویض گردد.